

Huddinges natur

Huddinges natur präglas av den landskapstyp som geologiskt benämns sprickdalslandskap. Karaktärsdrag för ett sådant landskap är en småkuperad natur, med magra berghällsdominerade höjdparter och där emellan liggande näringsrika lerfyllda sprickdalar. I stort sett alla Huddinges sjöar ligger orienterade längs dessa sprickdalgångar. Huddinges läge i Mälardalen med ett mildt klimat ger förutsättningarna för ädellövträdsrika skogar med mycket ek. Sprickdalslandskapet ger ett varierat landskap med förutsättningar för många olika livsmiljöer.

Huddinges natur är omväxlande och innehåller många olika naturtyper. Större sammanhängande skogsområden finns i Flemingsbergsskogen, Paradisets naturreservat med omgivningar samt i Ågesta friluftsområde och Lännaskogens naturreservat. Här förekommer tjäder, fiskgjuse, sparvuggla, nötkråka och mård, vilka är exempel på djurarter som kräver just större skogsområden. Ett på många håll småskaligt odlingslandskap, som ger förutsättningar för en hög biologisk mångfald, finns på flera platser i kommunen, bland annat runt sjön Orlången och i Lissmadalgången.

I södra delen av Huddinge (Hanveden) och vid Masmo finns de högsta höjderna med tunna jordlager. Här är naturen karg och näringsfattig med hällmarkstallskogar, mossar och naturligt sura sjöar. Några av hällmarkstallskogarna är nästan helt orörda och i Paradisets naturreservat finns ett område som är klassat som urskog av Länsstyrelsen. Bland särskilt skyddsvärda mossar i kommunen kan Orrmossarna och Stensättra mosse i Flemingsbergsskogens naturreservat nämnas.

Öster- och norrut dominerar sprickdalar med tjockare jordlager och mer näringsrika marker. Här finns jordbruksmarkerna och näringsrika skogar som domineras av gran och lövträd med stort ädellövinslag. Särskilt i Ågesta, Orlångslandskapet, Gladö, Lissma och Segeltorp finns stora ek- och hasselområden. Skogarna i kommunen är över lag variationsrika med stor lövinblandning.

På de lägre nivåerna i landskapet är sjöarna naturligt mer näringsrika men påverkas dessutom i flera fall av kringliggande bebyggelse som bidrar med ytterligare näringstillskott. Detta är anledningen till att övergödningsproblem ofta uppstår. Dessutom är Orlången, Trehörningen-Sjödalen, Lissmasjön, Ågestasjön, Magelungen och Drevviken sänkta vilket ytterligare påverkar sjöarnas status. I det öppna odlingslandskapet finns våtmarker och sjöar med högt värde för bland annat fågellivet. Fyra exempel på detta är Ågestasjön, Lissmasjön, Fagersjövik (Magelungen) och Bottnen (Balingsta). I anslutning till de nämnda sjöarna finns stora betesmarker med strandängar vilket har stort värde för fågellivet.

Totalt sju hagmarker har uppmärksamats av Länsstyrelsen för sina höga naturvärden. Förutom fuktängsbetena ovan kan Kastellet, Charlottendal och Gladövik nämnas för sina höga floristiska värden och dess rika fjärilsfauna. En naturtyp som minskat drastiskt i landskapet är ängsmarker. Idag kvarstår endast några promille av vad som funnits. I Huddinge

finns några mindre ytor som fortfarande håller dessa kvaliteter med stor rikedom av växter, svampar och insekter; Gömsta äng, Häggsta äng, Fruängen (Visättra), Risselkärr (Visättra), Paradiset, Nybovik (Gladö) och Gladövik. Ängsmarker är gräsmarker där man förr hade slåtter för att skaffa vinterfoder till sina tamdjur. En ängsmark kan innehålla över 50 kärlväxter per kvadratmeter medan en modern vallodling har max en handfull arter per kvadratmeter.

Historiskt helt orörda skogsområden, så kallade urskogar, saknas så gott som helt på de produktiva skogsmarkerna, men ett flertal mindre skogspartier, såsom branter, sumpskogar, ädellövparter, brandfält och dylikt, med mycket höga naturvärden finns på flera ställen. Men tack vare ett aktivt ställningstagande att återskapa skogar med höga naturvärden utvecklas nu allt större skogsområden till ett mer urskogsliknande tillstånd, vilket kommer att gynna den biologiska mångfalden samt skapa en känsla av orördhet för besökarna.

I lösa sedimentjordar, som finns på några få platser i kommunen, har raviner bildats, vilka i allmänhet har höga naturvärden. Gömmarravinen, som har klassats med mycket högt naturvärde av Länsstyrelsen, samt Mellanberggravinen i Gladö, bör särskilt nämnas.

I Huddinge finns även mycket höga naturvärden i några sjöar och vattendrag. Flera sjöar i kommunen har dock belastats hårt genom åren av föroreningar från bebyggelseområden. Detta har gjort sjöarna övergödda med utarmning av biologisk mångfald som följd. Även sjöarnas konnektivitet (hur det hänger ihop) mellan sjöar mellan sjöar och havet har modifierats av människan. Ett tydligt exempel är att ål inte längre finns i Huddinges sjöar. Men några sjöar och vattendrag har klarat sig bättre och där finns det fortfarande ett djur- och växtliv med krav på rent vatten. Några sjöar att särskilt lyfta fram är Öran, Ådran, Kvarnsjön (Gladö), Kvarnsjön (Lissma), Rudträsket och Albysjön. Av dessa har Örans naturvärden uppmärksamats särskilt av Länsstyrelsen och utgör en av Sveriges mest värdefulla sjöar. Vattendrag att nämna är Ådranbäcken, Djupån och Gömmarravinen. I dessa vatten finns bland annat rödlistade vatteninsekter, känsliga vattenväxter, flera arter musslor och intressanta fiskarter.

Förutom de ovan nämnda områdena finns en mängd småmiljöer i kommunen som hyser sällsynta växter, bland annat orkidéer, och djur, såsom berguvar och olika rovfåglar.

Grön infrastruktur i Huddinge kommun

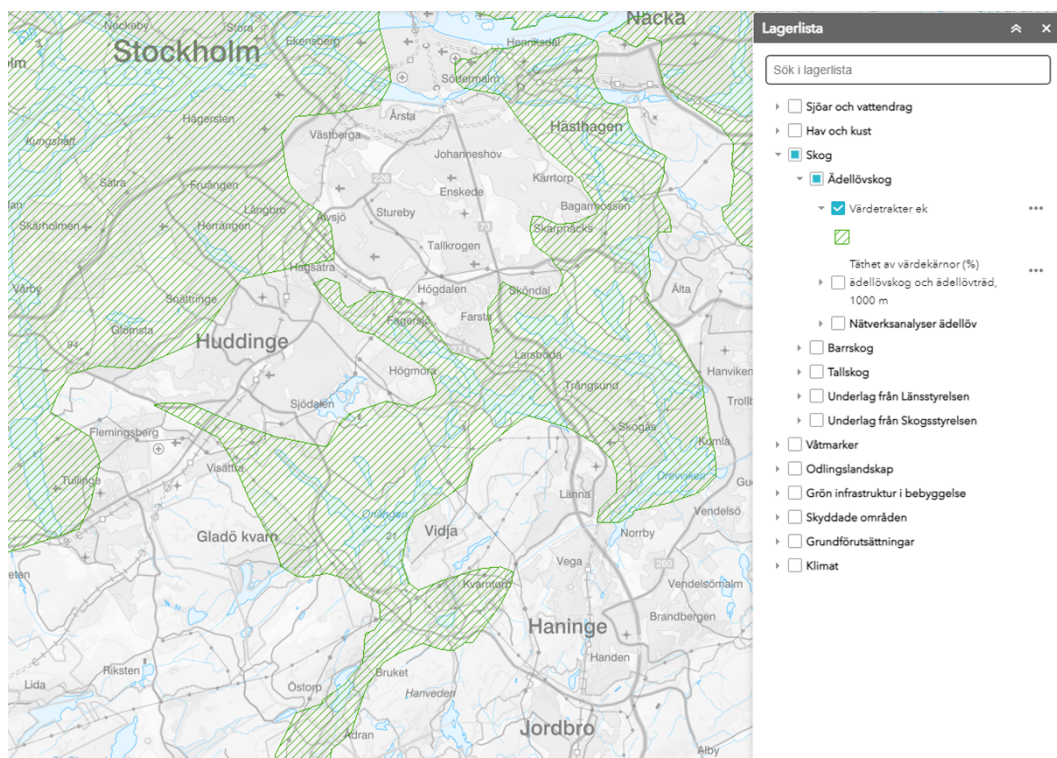
Länsstyrelsen i Stockholm har genom arbetet med grön infrastruktur pekat ut värdetrakter i Huddinge för strandängar (Bottnen, Ågesta och Lissmadalen) samt för ek (värdetrakt Bagarmossen-Orlången och Södertälje-Gröndal). Hög täthet av värdekärnor pekas också ut för barr- och blandskog i Lännaskogen, Paradiset och Flemingsbergsskogen. Dessa områden är alltså av betydelse för grönstrukturen även ur ett länsperspektiv.

En värdekärna är ett område där det finns högre naturvärden än i omgivande marker. Dessa områden är relativt ovanliga och är extra betydelsefulla som noder i den gröna infrastrukturen.

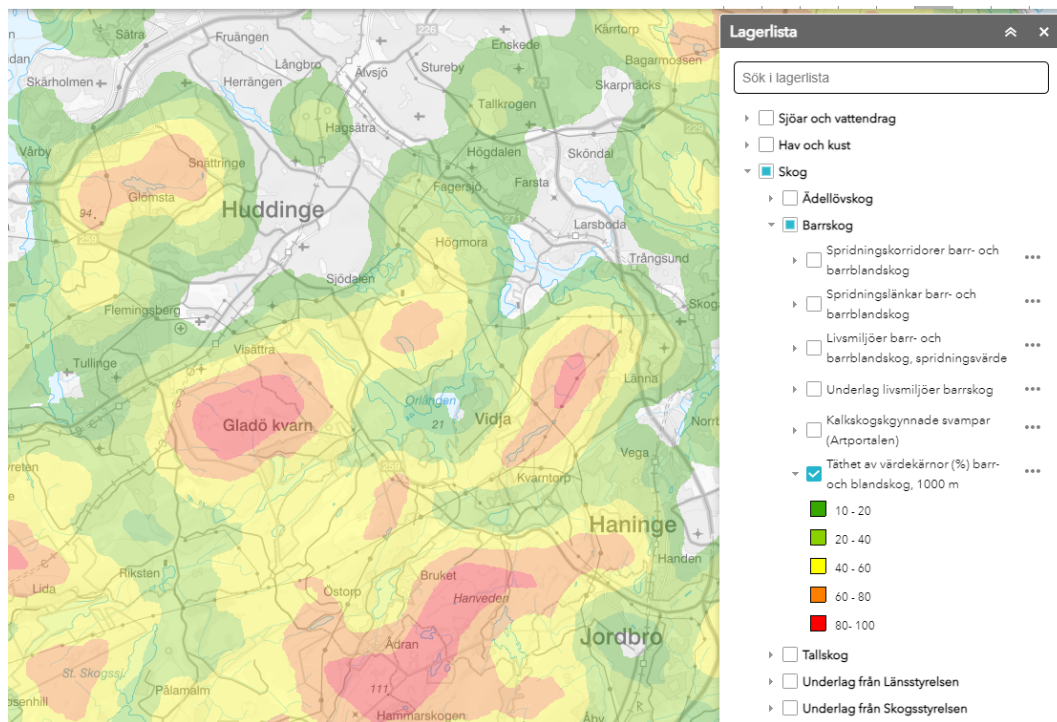
Värdekärnorna är sårbara för yttre påverkan, om det inte är skötselåtgärder som stärker naturvärdena.

Värdetrakter är större områden i landskapet med högre ekologiska värden än omgivande landskap. En värdetrakt har högre täthet av värdekärnor för djur- och växtliv, inklusive biologiskt viktiga strukturer, funktioner och processer. Det betyder dock inte att allt i en värdetrakt håller höga värden.

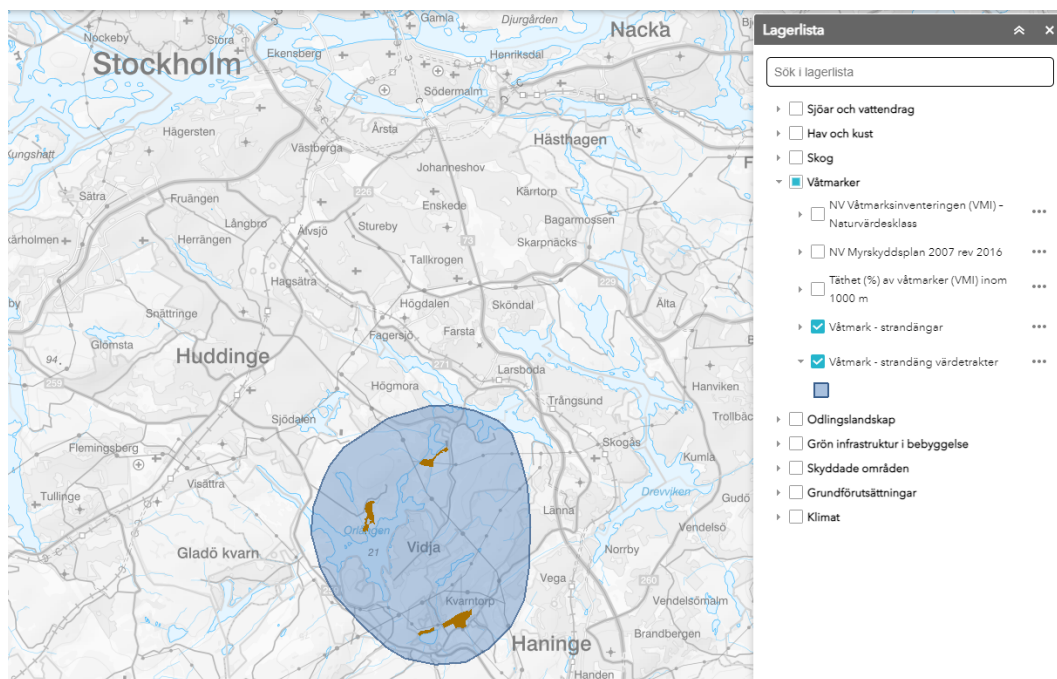
Både ekmiljöer och strandängar behöver skötsel för att naturvärdena ska bibehållas och utvecklas. Ur naturvårdssynpunkt på regional nivå är det viktigt att prioritera skötsel av dessa naturtyper.

Två värdetrakter för ek finns i Huddinge kommun. Data från Länsstyrelsen i Stockholm (LstAB Grön infrastruktur).

Täthet av värdekärnor för barr- och blandskog i Huddinge kommun. Data från Länsstyrelsen i Stockholm (LstAB Grön infrastruktur).

En värdeetrakt för strandängar finns i Huddinge kommun med strandängar vid Bottnen, Ågesta och Lissmasjön. Data från Länsstyrelsen i Stockholm (LstAB Grön infrastruktur).

Utöver Länsstyrelsens underlag för grön infrastruktur har Huddinge kommun 2017 tagit fram en spridningsanalys för hela kommunen på fokusarterna vanlig padda, nyttoinsekter, tofsmes och brun guldbagge: [op-2050-ekologiska-samband-i-huddinge-2018.pdf](#)

Huddinge kommun har också tagit fram en grön- och blåplan bestående av en ekosystemtjänstanalys som underlag till ny översiktsplan 2050: [op-2050-gron-och-blastrukturplan-2021.pdf](#)

En våtmarksutredning genomfördes 2024 och är ett kommunövergripande planeringsunderlag för påverkade och potentiella våtmarker i kommunen: [Våtmarksutredning](#)